

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 16/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 18 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabilite- ringspenningförmåner

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 september 2005 en proposition med förslag till lag om ändring av 18 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (RP 127/2005 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

- regeringssekreterare Virpi Korhonen, social- och hälsovårdsministeriet
- utvecklingschef Tomi Ståhl, Folkpensionsanstalten
- chefsöverläkare Rauno Mäkelä, A-klinikstiftelsen.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Ombudsmannen för missbrukare.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

Syftet med propositionen är att särskilt stöda rehabilitering av långtidsarbetslösa med missbrukarproblem så att de kan komma tillbaka till arbetslivet samt att förbättra deras utkomst genom att betala rehabiliteringspenning för rehabiliteringstiden. För att nå detta mål föreslår regeringen att lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) ändras så att kravet att klienten ska ha sökt sig till rehabilitering genom ar-

betsplatsens vårdhänvisningssystem eller genom företagshälsovården slopas. Enligt lagen om missbrukarvård är detta tillvägagångssätt en förutsättning för individuell rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Social- och hälsovårdsutskottet anser att målet att hjälpa arbetslösa att komma tillbaka till arbetslivet genom att göra det lättare för dem att få missbrukarvård är viktigt. Enligt utskottet försätter de föreslagna ändringarna rehabiliteringspatienterna i en mer jämlik ställning samtidigt som de säkerställer deras grundlagsenliga rätt till försörjning. Det blir lättare för arbetslösa med missbrukarproblem att söka sig till den rehabilitering de behöver när kravet att klienten ska ha sökt sig till individuell rehabilitering genom arbetsplatsens vårdhänvisningssystem eller genom företagshälsovården slopas. Utskottet menar att det är bra att det inte mera ställs särskilda krav på hur klienten söker sig till rehabiliteringen. Det kan således lika väl göras genom hälsovården, socialvården eller specialtjänster inom missbrukarvården. I och med att rätten till rehabiliteringspenning framöver inte mera är beroende av hur klienten har sökt sig till rehabilitering förbättras rehabiliteringsklientens och hans familjs försörjning under rehabiliteringen. Därmed blir tröskeln för att söka vård också lägre.

Enligt lagförslaget berättigar bara sådan rehabilitering till rehabiliteringspenning som behövs för att en missbrukare ska komma ut i arbetslivet, hålla sig kvar eller återvända till arbetslivet. Därför bör det särskilt framhållas i motiveringen till ansökan om rehabiliteringspenning hur nödvändig rehabiliteringen är. Utskot-

tet påpekar att det vore önskvärt att vårdpersonalen får anvisningar för hur ansökan ska läggas upp.

Enligt gällande lagstiftning är villkoret för rehabiliteringspenning att rehabiliteringen sker i en rehabiliteringsinrättning som tillhandahåller service dygnet runt. Missbrukarrehabiliteringen sker emellertid i allt större utsträckning i olika slags dagcentra som erbjuder rehabilitering för hela dagen. Enligt utskottet kan dagsrehabiliteringen vara på sin plats till exempel som en fortsättning på anstaltsrehabilitering eller som en separat rehabiliteringsperiod.

Utskottet framhåller att det är viktigt att lagstiftningen ses över på ett sätt som gör det möjligt att också bevilja rehabiliteringspenning för rehabilitering för hela dagen i öppen vård. Detta skulle för det första göra det lättare för personer med missbrukarproblem att söka sig till missbrukarrehabilitering och för det andra minska kostnaderna för rehabiliteringen. Det växande behovet av missbrukarrehabiliteringstjänster förbigås ofta i kommunerna eftersom adekvata anslag inte har reserverats för dessa kostnader.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 14 oktober 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löw /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
ers. Jaana Ylä-Mononen /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.